Krimināllieta Nr.11331044622
Lietvedības Nr.KA03-0186-22
ECLI:LV:LAAT:2022:1114.11331044622.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rēzeknē 2022.gada 14.novembrī

Latgales apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesneši Andris Zutis, Igors Raciņš un Andris Vilmanis,
piedaloties prokurorei Natālijai Gromai,
atklātā tiesas sēdē apelācijas kārtībā izskatīja krimināllietu /pers. A/ apsūdzībā par Krimināllikuma 312.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu sakarā ar Latgales tiesas apgabala prokuratūras prokurores Natālijas Gromas apelācijas protestu par Rēzeknes tiesas 2022.gada 2.augusta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Rēzeknes tiesa, iztiesājot krimināllietu bez pierādījumu pārbaudes, ar 2022.gada 2.augusta spriedumu /pers. A/ atzina par vainīgu Krimināllikuma 312.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīja ar sabiedrisko darbu uz 280 stundām.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu un $1.^1$ daļas 2.punktu tiesa /pers. A/ noteica galīgo sodu, piespriestajam sodam daļēji pievienojot pēc Rēzeknes tiesas 2022.gada 6.janvāra lēmuma par galīgā soda noteikšanu neizciesto pamatsodu un pilnīgi pievienojot neizciesto papildsodu, sabiedrisko darbu uz 380 stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 1 gadu 3 mēnešiem un 19 dienām. Papildsoda – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana – termiņu tiesa nolēma skaitīt no 2022.gada 2.augusta.

[2] Ar Rēzeknes tiesas 2022.gada 2.augusta spriedumu /pers. A/ atzīts par vainīgu un sodīts par Krimināllikuma 312.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, ka viņš apzināti izvairījās no tiesību ierobežošanas soda izciešanas.

/pers. A/ ar Austrumlatgales prokuratūras prokurores 2021.gada 12.novembra priekšrakstu par sodu par Krimināllikuma 312.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu sodīts ar piespiedu darbu uz 140 stundām. Ar Rēzeknes tiesas 2022.gada 6.janvāra lēmumu pēc nolēmumu kopības galīgais sods /pers. A/ noteikts – sabiedriskais darbs uz 198 stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 1 gadu 10 mēnešiem 15 dienām (lēmums stājies spēkā 2022.gada 18.janvārī). /pers. A/ tiesību ierobežošanas soda izciešanas laikā 2022.gada 11.jūlijā ap plkst.10.54 /adrese/, vadīja automašīnu *Mersedes Benz ML 270*, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības atņemtas).

[3] Par Rēzeknes tiesas 2022.gada 2.augusta spriedumu Latgales tiesas apgabala prokuratūras prokurore N.Groma iesniedza apelācijas protestu, kurā lūdza atcelt spriedumu daļā par apsūdzētājam piespriesto sodu un taisīt šajā daļā jaunu spriedumu, nosakot apsūdzētajam /pers. A/ bargāku sodu, kā arī galīgo sodu pēc spriedumu kopības. Amatā augstāka prokurore uzskata, ka pirmās instances tiesa, nosakot apsūdzētajam sodu sabiedriskā darba veidā, neizvērtēja Krimināllikuma 46.pantā norādītos soda noteikšanas vispārīgos principus atbilstoši Krimināllikuma 35.pantā definētajiem krimināsoda piemērošanas mērķiem.

[3.1] Rēzeknes tiesa spriedumā norādīja, ka apsūdzētais inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīja Rēzeknes tiesas 2022.gada 6.janvāra lēmuma, kas stājies spēkā 2022.gada 18.janvārī, noteiktā soda izciešanas laikā, bet šo apstākli nav ņēmusi vērā. Apsūdzētais pirmo reizi krimināsodīts 2020.gada 13.janvārī ar prokurora priekšrakstu par sodu par Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, un pēc tam viņš sistemātiski gan 2020.gadā, gan 2021.gadā turpināja izdarīt analoģiskus noziedzīgus nodarījumus pret satiksmes drošību un pret jurisdikciju. Piemērotais sods – sabiedriskais darbs – apsūdzēto /pers. A/ nav atturējis no jauna noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas 2022.gada 11.jūlijā. Šos norādītos apstākļus tiesa nav ņēmusi vērā un spriedumā nepamatoti norādījusi, ka šāda apsūdzētā darbība neapdraud sabiedrisko drošību un kārtību. Triju gadu laikā /pers. A/ četras reizes pārkāpa likuma normas, kas saistītas ar transportlīdzekļa vadīšanu bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, tādējādi apdraudot sabiedrības drošību ceļu satiksmes jomā.

[3.2] Rēzeknes tiesa, nosakot /pers. A/ neadekvāti mīkstu sodu, pārkāpa soda noteikšanas vispārīgos principus un neizpildīja soda mērķus attiecībā pret apsūdzēto. Šāds neadekvāti un nesamērīgi mīksts sods viennozīmīgi neaizsargā sabiedrības drošību, neatjauno taisnīgumu un nenodrošina prevencijas mērķa izpildi, jo šāds sods neatturēs ne apsūdzēto, ne citas personas no noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas. Tādējādi tiks radīts priekšstats, ka valsts attieksme pret likuma pārkāpšanu ir saudzējoša.

[3.3] Prokurore uzskata, ka Krimināllikuma 35.pantā paredzētos krimināsoda piemērošanas mērķus var sasniegt, piemērojot apsūdzētajam Krimināllikuma 312.panta otrās daļas sankcijā paredzēto sodu – īslaicīga brīvības atņemšana. Tikai reāls brīvības atņemšanas sods var atturēt apsūdzēto no jaunu noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas un izpildīt ģenerālās prevencijas uzdevumu.

[4] Tiesas sēdē Latgales tiesas apgabala prokuratūras prokurore N.Groma uzturēja apelācijas protestu. Pirmās instances tiesa pareizi norādīja, ka apsūdzētais /pers. A/ saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu izdarīja tīšu mazāk smagu noziegumu, kas apdraud jurisdikcijas intereses nolēmumu izpildē. Tāpat pirmās instances tiesa spriedumā pareizi noradījusi, ka apsūdzētais inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīja soda izpildes laikā, bet pirmās instances tiesa to minējusi formāli bez pietiekama vērtējuma atbilstoši Krimināllikuma 35. un 46.panta otrajā daļā noteiktajām prasībām. Lemjot jautājumu par nosakāmā soda apmēru un veidu, nav izšķirošas un būtiskas nozīmes sabiedriskā darba stundu skaitam, jo apsūdzētais iepriekš trīs reizes tika sodīts par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola ietekmē, kā arī 2020.gadā un 2021.gadā sodīts par Krimināllikuma 312.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, tas ir, apsūdzētais pēc transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas izvairījās no soda izpildes un vadīja transportlīdzekli. 2022.gada 11.jūlijā apsūdzētais trešo reizi izdarīja Krimināllikuma 312.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu. Apsūdzētais

bija sodīts ar sabiedrisko darbu un turpina izdarīt tādus pašus noziedzīgus nodarījumus, līdz ar to šāds soda veids nav efektīvs. Nosakot /pers. A/ neadekvāti mīkstu sodu, pirmās instances tiesa pārkāpusi Krimināllikuma 35. un 46.pantā paredzētos soda noteikšanas principus un nav izpildījusi soda mērķus attiecībā pret apsūdzēto. Šāds neadekvāti un nesamērīgi miksts sods viennozīmīgi neaizsargā sabiedrības drošību, jo pēc pirmā nozieguma izdarīšanas /pers. A/ izdarīja analoģiskus noziedzīgus nodarījumus. Krimināllikuma 35.pantā paredzētos kriminālsoda mērķus var sasniegt, piemērojot apsūdzētajam Krimināllikuma 312.panta otrās daļas sankcijā paredzēto īslaicīgo brīvības atņemšanu. Tikai piemērojot sodu, kas ir saistīts ar reālu brīvības atņemšanu, var atturēt apsūdzēto no jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas un izpildīt ģenerālās prevencijas uzdevumu. Konkrētajā gadījumā ir konstatējams izņēmums, kad apsūdzētajam par mazāk smaga nozieguma izdarīšanu, lai sasniegtu soda mērķi, ir nepieciešams noteikt īslaicīgu brīvības atņemšanu. Prokurore saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 563.panta pirmās daļas 3.punktu lūdz atcelt Rēzeknes tiesas 2022.gada 2.augusta spriedumu daļa par /pers. A/ piespriesto sodu un taisīt šajā daļā jaunu spriedumu. Par Krimināllikuma 312.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu apsūdzētajam noteikt sodu - īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 3 mēnešiem. Saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu un 1.[1]daļas 2.punktu sodu noteikt pēc spriedumu kopības, pilnīgi pievienojot neizciesto sabiedrisko darbu un papildsodu, - brīvības atņemšanu uz 3 mēnešiem, sabiedrisko darbu uz 198 stundām un transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu uz 1 gadu 3 mēnešiem un 19 dienām. Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta 2.[1] daļu sabiedriskais darbs izpildāms patstāvīgi pēc īslaicīgas brīvības atņemšanas soda izciešanas. Izdarot noziedzīgu nodarījumu 2022.gada 11.jūlijā, apsūdzētais ir pārtraucis papildsoda izciešanas laiku, tāpēc prokurore lūdz noteikt papildsodu tāpat, kā to noteica pirmās instances tiesa.

[5] Tiesas sēdē apsūdzētais /pers. A/ apelācijas protestam nepiekrita un lūdza nepiemērot brīvības atņemšanas sodu. Viņš norādīja, ka iepriekš piespriestā sabiedriskā darba stundas netika izpildītas, jo bieži atradās ārzemēs. Apsūdzētais bija informējis Valsts probācijas dienesta /struktūrvienība/, kas atļāva viņam izbraukt uz ārzemēm. Tagad plāno paņemt atvaļinājumu, lai varētu nekavējoties sākt sabiedrisko darbu izpildi. Viņš 2022.gada sākumā bija pildījis sabiedriskā darba stundas, bet nezina, kāpēc Valsts probācijas dienests to nav norādījis. Pēc 2022.gada 31.oktobra viņš nav veicis sabiedriskā darba stundu izpildi. Saistībā ar izdarīto noziedzīgo nodarījumu apsūdzētais norādīja, ka 2022.gada 11.jūlijā viņam bija jābrauc uz darbu, kas atradās trīs kilometru attālumā no dzīvesvietas. Viņš kavēja darbu, jo bija aizgulējies, tāpēc nācās braukt ar automašīnu. Viņš zināja sekas, kādas iestājas par automašīnas vadīšanu bez autovadītāja tiesībām. Apsūdzētais tiesas sēdē norādīja, ka nav precējies, viņam apgādībā ir viens bērns, strādā algotu darbu Lietuvas uzņēmumā, veselības stāvoklis labs. /pers. A/ lūdza brīvības atņemšanas vietā palielināt sabiedriskā darba stundu apmēru un piemērot naudas sodu.

Motīvu daļa

[6] Latgales apgabaltiesa atzīst, ka Rēzeknes tiesas 2022.gada 2.augusta spriedums atceļams daļā par apsūdzētajam /pers. A/ noteikto sodu un galīgo sodu pēc spriedumu kopības, un šajā daļā taisāms jauns spriedums.

[7] Kriminālprocesa likuma 562.panta pirmajā daļā noteikts, ka tiesas izmeklēšana apelācijas instances tiesā notiek sūdzībā vai protestā izteikto prasību apjomā un ietvaros, kurus nedrīkst pārsniegt, izņemot gadījumus, kad apelācijas instances tiesai rodas šaubas par pirmās instances tiesas konstatēto apsūdzētā vainu vai atbildību pastiprinošiem apstākļiem.

Pirmās instances tiesa, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 499.pantu, neveica tiesas izmeklēšanā pierādījumu pārbaudi, jo apsūdzētais atzina savu vainu inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā. Apelācijas instances tiesa norāda, ka lietā esošie pierādījumi apstiprina apsūdzētā vainīgumu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, līdz ar to pirmās instances tiesa spriedumā pamatoti atzina /pers. A/ par vainīgu Krimināllikuma 312.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.

Apelācijas instances tiesa, pārbaudot pirmās instances tiesas sprieduma tiesiskumu, nekonstatē apstākļus, kas būtu par pamatu sprieduma atcelšanai sakarā ar Kriminālprocesa likuma prasību neievērošanu. Tāpat apelācijas instances tiesa uzskata, ka nav pamata pārbaudīt un vērtēt lietā esošos pierādījumus daļā par noziedzīgo darbību kvalifikāciju un apsūdzētā /pers. A/ vainīgumu Krimināllikuma 312.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā. Pirmās instances tiesa, kvalificējot noziedzīgo nodarījumu, pareizi piemēroja Krimināllikuma Sevišķo daļu, un šajā daļā tiesas spriedums netiek apstrīdēts.

[8] Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 562.panta pirmās daļas nosacījumiem, krimināllieta tiek iztiesāta iesniegtā apelācijas protestā izteikto un apelācijas instances tiesas izmeklēšanā uzturēto prasību apjomā un ietvaros, proti, daļā par piespriesto sodu.

Uzklausījusi apsūdzētā /pers. A/ paskaidrojumus un prokurores viedokli, pārbaudījusi lietā esošos pierādījumus apelācijas protestā izteikto prasību apjomā un ietvaros, apelācijas instances tiesa uzskata, ka apelācijas protests apmierināms un pirmās instances tiesas spriedums atceļams daļā par apsūdzētā sodīšanu par Krimināllikuma 312.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, daļā par galīgā soda noteikšanu saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu un 1.[1] daļas 2.punktu, un šajā daļā taisāms jauns spriedums. Pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedums atstājams negrozīts.

[9] Tiesai ir pienākums noteikt vainīgajai personai tiesisku, pamatotu un taisnīgu sodu saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantā norādītajiem soda noteikšanas vispārīgajiem principiem, ievērojot Krimināllikuma 35.pantā noteikto soda mērķi.

Pirmās instances tiesa par Krimināllikuma 312.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu apsūdzēto /pers. A/ notiesāja ar sabiedrisko darbu uz 280 stundām. Spriedumā norādīts, lai sasniegtu Krimināllikuma 35.pantā izvirzīto soda mērķi – sodīt apsūdzēto par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, kā arī panākt, lai viņš turpmāk atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, /pers. A/ piemērojams inkriminētā panta sankcijā paredzētais alternatīvais soda veids sabiedrisko darbu veidā. Pirmās instances tiesas vērtējumā, kriminālsoda mērķu sasniegšana attiecībā uz /pers. A/ ir iespējama, piemērojot viņam sabiedrībā izciešamu sodu, kas dod iespēju viņu neizolēt no sabiedrības, izvairoties no nepieciešamības apsūdzētajam risināt sociālās problēmas un reintegrēties sabiedrībā pēc atrašanās ieslodzījumā. Pirmās instances tiesa ņēma vērā to, ka apsūdzētā izdarītais noziedzīgais nodarījums nav vardarbīgs un neapdraud vispārējo sabiedrības drošību un kārtību. Piespriestais soda veids atbilst /pers. A/ personībai, nodarījuma smagumam, un tas atbilst sabiedrības interesēm, kā arī soda ekonomiskuma un humānisma principiem, novēršot nesamērīgu personas pamattiesību aizskārumu.

Apelācijas instances tiesa uzskata, ka šāds pirmās instances tiesas atzinums par apsūdzētajam nosakāmā soda veidu neatbilst Krimināllikuma 35.panta un 46.panta otrajā un ceturtajā daļā noteiktajam, jo, lemjot jautājumu par apsūdzētajam nosakāmo soda veidu, pirmās instances tiesa nav pilnībā izvērtējusi vainīgā personību, konkrēti viņa tiesisko statusu, kam ir būtiska nozīme individualizēta un taisnīga soda noteikšanā.

[9.1] Krimināllikuma 35.pants reglamentē soda mērķi un arī nosaka, ka Krimināllikumā paredzētais sods ir piespiedu līdzeklis, ko personai, kura ir vainīga noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, šā likuma ietvaros valsts vārdā piesprież tiesa. Savukārt Krimināllikuma 35.panta otrajā daļā norādīts, ka soda mērķis ir aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu, kā arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Speciālās prevencijas kā soda mērķa uzdevums ir panākt, lai notiesātā persona pildītu likumus un neizdarītu jaunu noziedzīgo nodarījumu.

Krimināllikuma 46.pants reglamentē soda noteikšanas vispārīgos principus, kur otrajā daļā norādīts, ka, nosakot soda veidu, ņem vērā izdarītā

noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību.

Atbilstoši Krimināllikuma 46.panta ceturtajai daļai brīvības atņemšanas sodu par kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu piemēro, ja soda mērķis nav sasniedzams, nosakot kādu no attiecīgā panta sankcijā paredzētajiem vieglāka soda veidiem.

Tiesību teorijā norādīts, ka ziņas, kuras raksturo personību un kurām ir krimināltiesiska nozīme, skar četrus cilvēka dzīves un darbības aspektus: 1) fizisko stāvokli, 2) psihisko stāvokli, 3) sociālo statusu un 4) tiesisko statusu, un to izvērtēšana ļauj, no vienas puses, noskaidrot personas noziedzīgās uzvedības cēloņus, tās noziedzīgo tieksmju stabilitāti, bet no otras puses, noteikt maksimāli lietderīgo soda veidu, lai sasniegtu tā mērķi *(Krastiņš U., Liholaja V., Krimināllikuma komentāri, Pirmā daļa (I-VIII.[1] nodaļa). Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2015, 206.lpp.)*.

Personas tiesisko statusu nosaka personas likumpaklausība vai, tieši pretēji, iepriekšējā kriminālā pagātne, kas veido noziedzīgo nodarījumu recidīvu.

[9.2] Apsūdzētais /pers. A/ izdarīja noziedzīgo nodarījumu, kas saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu klasificējams kā mazāk smags noziegums. Apsūdzētā noziedzīgo darbību rezultātā, izvairoties no tiesību ierobežošanas soda izciešanas, tika apdraudētas jurisdikcijas intereses nolēmuma izpildē.

Pirmstiesas kriminālprocesā un apelācijas instances tiesas sēdē par apsūdzētā personību noskaidrots, ka /pers. A/ ieguvis vidējo izglītību, nav precējies, apgādībā nepilngadīgs bērns, strādā algotu darbu, ziņu par invaliditāti vai būtiskām veselības problēmām nav. Apsūdzētais /pers. A/ iepriekš trīs reizes krimināltiesāts:

1. ar Rēzeknes prokuratūras prokurores 2020.gada 13.janvāra priekšrakstu par sodu par Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu sodīts ar piespiedu darbu uz 60 stundām un transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu uz 2 gadiem. Priekšraksts par sodu stājies spēkā 2020.gada 24.janvārī;
2. ar Rēzeknes tiesas 2020.gada 11.maija spriedumu par Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu ar piespiedu darbu uz 120 stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 2 gadiem un 6 mēnešiem, un par Krimināllikuma 312.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu ar piespiedu darbu uz 90 stundām. Spriedumā noteikts galīgais sods - piespiedu darbs 150 stundas, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 3 gadiem un 6 mēnešiem. Spriedums stājies spēkā 2020.gada 25.maijā;
3. ar Austrumlatgales prokuratūras prokurores 2021.gada 12.novembra priekšrakstu par sodu par Krimināllikuma 312.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu sodīts ar piespiedu darbu uz 140 stundām. Ar Rēzeknes tiesas 2022.gada 6.janvāra lēmumu /pers. A/ noteikts galīgais sods pēc Austrumlatgales prokuratūras prokurores 2021.gada 12.novembra priekšraksta par sodu un Rēzeknes tiesas 2020.gada 11.maija sprieduma - sabiedriskais darbs uz 198 stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 1 gadu 10 mēnešiem un 15 dienām. Lēmums stājies spēkā 2022.gada 18.janvārī.

Izvērtējot iegūtās ziņas par /pers. A/ personību, apelācijas instances tiesa secina, ka apsūdzētais kopumā atzīstams par personu ar zemu tiesiskās apziņas līmeni, jo neievēro sabiedrisko kārtību un likumu normas, nepilda tiesas nolēmumos noteikto, kā arī viņa izdarītajam noziedzīgajam nodarījumam nav gadījuma raksturs. Prokurore apelācijas protestā pamatoti norādīja, ka triju gadu laikā apsūdzētais /pers. A/ četras reizes pārkāpa likuma normas, kas saistītas ar transportlīdzekļa vadīšanu bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, tādējādi apdraudot arī sabiedrības drošību ceļu satiksmes jomā. Apelācijas instances tiesa atzīst, ka apsūdzētais /pers. A/ noziedzīgo nodarījumu izdarīja pamatsoda un papildsoda izciešanas un nedzēstās sodāmības laikā, nekādus secinājumus pēc iepriekš piespriestiem sodiem – sabiedriskais (piespiedu) darbs - nav izdarījis, nav mainījis savu attieksmi pret likumu ievērošanu, ignorē sabiedrības intereses un izdarīja jaunu analoģisku noziedzīgo nodarījumu. Apelācijas instances tiesa uzskata, ka tikai reāls brīvības atņemšanas sods īslaicīgās brīvības atņemšanas veidā var pārliecināt apsūdzēto par soda neizbēgamību, mainīt viņa attieksmi pret likumu ievērošanu un atturēt viņu no jaunu noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas. Krimināllikuma 312.panta otrajā daļā paredzētie vieglākie soda veidi nesasniegs speciālās prevencijas uzdevumu.

Apelācijas instances tiesa nepiekrīt, ka konkrētajā gadījumā sabiedriskā darba piemērošana apsūdzētajam atbilst sabiedrības interesēm, soda ekonomiskuma un humānisma principiem, novēršot nesamērīgu personas pamattiesību aizskārumu. Pirmās instances tiesa šādus secinājumus izdarīja, pienācīgi neizvērtējot apsūdzētā personību, proti, personas tiesisko statusu.

Apelācijas instances tiesa, nosakot sodu apsūdzētajam /pers. A/, ņem vērā arī Senāta nolēmumos izteiktās atziņas, ka nesamērīgi mīksta soda noteikšana nesasniegs soda mērķi – sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, jo šādā gadījumā vainīgā persona netiks pakļauta soda piespiedu ietekmei un ar to saistītajiem ierobežojumiem tādā mērā, kas atbilstu izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturam un apsūdzētā personībai. Šādas situācijas neveicina arī soda prevencijas uzdevuma izpildi, jo nenostiprina ne vainīgās personas, ne citu personu pārliecību par nepieciešamību pildīt likumus un atturēties no noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas *(Senāta Krimināllietu departamenta 2011.gada 8.jūnija lēmums lietā Nr.SKK-24/2011; Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2014.gada 30.septembra lēmums lietā Nr.SKK-306/2014)*.

[9.3] Apelācijas instances tiesa konstatē, ka apsūdzētais savu vainu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā atzina pilnīgi un nožēloja izdarīto, un šos apstākļus pirmās instances tiesa pamatoti norādīja kā atbildību mīkstinošo apstākli atbilstoši Krimināllikuma 47.panta otrajai daļai. Pirmās instances tiesa ņēma vērā arī apsūdzētā sadarbošanos ar tiesu un procesa virzītājiem pirmstiesas kriminālprocesā. Tāpat pirmās instances tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1.punktu par apsūdzētā atbildību pastiprinošo apstākli pamatoti atzina, ka noziedzīgais nodarījums veido noziedzīgo nodarījumu recidīvu.

Ievērojot iepriekš konstatētos atbildību ietekmējošos apstākļus un nosakot soda mēru, apelācijas instances tiesa atzīst, ka apsūdzētajam īslaicīgas brīvības atņemšanas soda laiks ir pietuvināms pusei no maksimālā soda laika, kāds paredzēts Krimināllikuma 38.panta pirmajā un 2.[1] daļā. Šāda soda piemērošana ir pietiekama krimināsoda mērķu sasniegšanai, jo disciplinēs ne tikai apsūdzēto, bet arī citas personas par Krimināllikuma noteikto aizliegumu ievērošanu.

[10] Krimināllikuma 51.panta pirmajā daļā noteikts, ja notiesātais pēc sprieduma spēkā stāšanās, bet pirms pilnīgas soda izciešanas izdarījis jaunu noziedzīgu nodarījumu, tiesa jaunajā spriedumā noteiktajam sodam pilnīgi vai daļēji pievieno sodu, kas nav izciests pēc iepriekšējā sprieduma.

No krimināllietas materiāliem izriet, ka apsūdzētais /pers. A/ bija notiesāts ar Rēzeknes tiesas 2020.gada 11.maija spriedumu krimināllietā Nr./numurs/, kā arī viņam noteikts sods ar Austrumlatgales prokuratūras prokurores 2021.gada 12.novembra priekšrakstu par sodu krimināllietā Nr./numurs/. Ar Rēzeknes tiesas 2022.gada 6.janvāra lēmumu /pers. A/ noteikts galīgais sods – sabiedriskais darbs uz 198 stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 1 gadu 10 mēnešiem un 15 dienām. Lēmums stājās spēkā 2022.gada 18.janvārī.

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka apsūdzētajam /pers. A/ galīgais sods nosakāms saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta nosacījumiem, proti, noteiktajam sodam pilnīgi pievienojams pēc iepriekšējā tiesas nolēmuma neizciestais pamatsods un papildsods. Papildsoda – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana – neizciestais laiks uz sprieduma taisīšanas brīdi ir 1 gads un 7 dienas (izciestais sods no 2022.gada 6.janvāra *(Rēzeknes tiesas 2022.gada 6.janvāra lēmuma pieņemšanas dienas)* līdz 2022.gada 13.novembrim ir 10 mēneši un 8 dienas).

Apelācijas instances tiesa norāda, prokurores lūgums noteikt apsūdzētajam tādu pašu papildsodu, kā to noteica pirmās instances tiesa, neatbilst

Krimināllikuma 44.pantam un Latvijas Sodu izpildes kodeksa divdesmit astotajai nodaļai, jo norādītais normatīvais regulējums neparedz papildsoda - tiesību ierobežošana - izciešanas apturēšanu (pārtraukšanu), ja persona papildsoda izciešanas laikā izdarīja jaunu noziedzīgo nodarījumu

[11] Kriminālprocesā apsūdzētajam /pers. A/ nebija piemērots drošības līdzeklis, tāpēc arī apelācijas instances tiesa uzskata, ka šajā kriminālprocesa stadijā apsūdzētajam drošības līdzekļa piemērošanai nav pamata.

[12] Kriminālprocesā ir procesuālie izdevumi par aizstāvja A.Pujata piedalīšanos apelācijas instances tiesas sēdē.

Apelācijas instances tiesa konstatē, ka apsūdzētais nav lūdzis valsts nodrošinātā aizstāvja uzaicināšanu un apelācijas instances tiesas sēdē atteicies no tiesas uzaicinātā aizstāvja, kā arī nav konstatējami Kriminālprocesa likuma 83.panta trešajā daļā paredzētie gadījumi, kad iztiesāšanas laikā aizstāvja piedalīšanās ir obligāta. Līdz ar to procesuālie izdevumi, kas saistīti ar advokāta piedalīšanos kriminālprocesā pēc norīkojuma, no apsūdzētā nav piedzenami *(Senāta Krimināllietu departamenta 2021.gada 6.maija lēmums lietā Nr. 11095071820, SKK?349/2021 ECLI:LV:AT:2021:0506.11095071820.8.L)*.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 563.panta 1.daļas 3.punktu un 565.panta ceturto daļu, Latgales apgabaltiesa

nosprieda

atcelt Rēzeknes tiesas 2022.gada 2.augusta spriedumu daļā par /pers. A/ noteikto sodu par Krimināllikuma 312.panta otrajā daļā paredzēta noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, daļā par galīgā soda noteikšanu saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu un 1.[1] daļas 2.punktu un šajā daļā taisīt jaunu spriedumu.

/pers. A/ sodīt par Krimināllikuma 312.panta otrajā daļā paredzēta noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 1 (vienu) mēnesi un 10 (desmit) dienām.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu /pers. A/ galīgo sodu noteikt pēc spriedumu kopības, pilnībā pievienojot pēc Rēzeknes tiesas 2022.gada 6.janvāra lēmuma par galīgā soda noteikšanu neizciesto pamatsodu un papildsodu, – īslaicīga brīvības atņemšana uz 1 (vienu) mēnesi un 10 (desmit) dienām, sabiedriskais darbs uz 198 (simts deviņdesmit astoņām) stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 1 (vienu) gadu un 7 (septiņām) dienām.

Papildsoda – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana – izciešanas laiku skaitīt no 2022.gada 14.novembra.

Ieslodzījuma vietu pārvaldei uzdot izpildīt īslaicīgu brīvības atņemšanu /pers. A/.

/pers. A/ pēc Ieslodzījuma vietu pārvaldes vēstules saņemšanas jāierodas īslaicīgas brīvības atņemšanas soda izciešanai norādītajā brīvības atņemšanas iestādē un laikā.

Sabiedrisko darbu izpildīt patstāvīgi pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas. Valsts probācijas dienestam uzdot organizēt sabiedrisko darbu izpildi /pers. A/.

/pers. A/ 10 darba dienu laikā pēc atbrīvošanas no brīvības atņemšanas iestādes ir pienākums pieteikties sabiedriskā darba izpildes uzsākšanai Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā atbilstoši deklarētajai dzīvesvietai.

Procesuālos izdevumus par aizstāvja piedalīšanos tiesas sēdē segt no valsts līdzekļiem.

Pārējā daļā Rēzeknes tiesas spriedumu atstāt negrozītu.

Pilns nolēmums būs pieejams 2022.gada 28.novembrī.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā kasācijas kārtībā Augstākajā tiesā par Kriminālprocesa likuma 574.-575.pantā paredzētajiem kasācijas iemesliem, kasācijas protestu vai sūdzību iesniedzot Latgales apgabaltiesā.

Tiesnesis	A.Zutis
Tiesnesis	I.Raciņš
Tiesnesis	A.Vilmanis